

Ár 2017, föstudaginn 15. desember, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Auður Inga Ingvarsdóttir, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hrannar Már Gunnarsson, Oddur Ólason og Þorvaldur Emil Jóhannesson.

Fyrir er tekið **mál nr. 18/2017**:

**M sóknaraðili
gegn
F fjármálafyrirtæki**

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 23. mars 2017, með kvörtun sóknaraðila, dags. 22. mars 2017. Með tölvupósti nefndarinnar 23. mars 2017, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dags. 27. apríl 2017. Var bréfið sent sóknaraðila, með tölvupósti nefndarinnar 28. apríl 2017 og henni gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir sóknaraðila bárust með bréfi, dags. 12. maí 2017.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 15. desember 2017.

II.

Málsatvik.

Þann 7. janúar 2009 gaf A út skuldabréf nr. X til FF, forvera varnaraðila, upphaflega að fjárhæð 2.200.000 kr. Varnaraðili hefur nú tekið yfir réttindi og skyldur FF samkvæmt skuldabréfinu. Sóknaraðili, sem annar tveggja sjálfskuldarábyrgðaraðila, tókst á hendur sjálfskuldarábyrgð vegna skuldabréfsins. Sóknaraðili undirritaði skuldabréfið sem sjálfskuldarábyrgðaraðili in solidum og staðfesti þar m.a. að hafa kynnt sér upplýsingabækling varnaraðila um sjálfskuldarábyrgðir.

Í málinu liggur fyrir skjal sem ber heitið „Niðurstaða greiðslumats“. Á skjalinu kemur fram að niðurstaða greiðslumats bendi til þess að lántakandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar miðað við núverandi fjárhagsstöðu. Þá kemur fram að meira en helmingi lánsupphæðar verði varið til greiðslu á skuldum lántakanda hjá sparisjóðnum. Sóknaraðili og B undirrituðu skjalið þann 20. janúar 2009.

Þann 31. janúar 2017 fór lögmaður sóknaraðila þess á leit við varnaraðila að sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila yrði felld úr gildi. Varnaraðili hafnaði kröfum sóknaraðila þann 28. febrúar 2017 og lýsti því að hann mæti ábyrgðina gilda.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að sjálfskuldarábyrgð hennar á skuldabréfi nr. X, verði vikið til hliðar í heild eða hluta. Byggir sóknaraðili kröfur sínar á því að samningur hennar við varnaraðila sé ógildanlegur á grundvelli ákvæða laga nr. 7/1936 um sammingsgerð, umboð og ógilda löggerninga. Vísar sóknaraðili til þess að við útgáfu

skuldabréfsins hafi varnaraðili og forveri varnaraðila, ekki staðið við skyldur sínar samkvæmt Samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, frá 1. nóvember 2001. Sóknaraðili byggir á því að varnaraðili hafi gerst brotlegur við ákvæði 3. gr. samkomulagsins þar sem ekki hafi verið framkvæmt greiðslumat á útgefanda skuldabréfsins vegna lántökunnar og engar forsendur séu til að líta svo á að greiðslugeta lántakanda hafi verið könnuð áður en sóknaraðili gekkst í ábyrgð. Vísar sóknaraðili til þess að varnaraðili hafi ekki geta vikið sér hjá því að framkvæma slíkt greiðslumat enda krafa sú sem um ræðir upphaflega að fjárhæð 2.200.000 kr., sbr. 3. mgr. 3. gr. samkomulagsins.

Sóknaraðili vísar til þess að í greiðslumatinu komi fram að FF hefði metið getu lántakanda til að standa við fjárskuldbindingar sínar og að greiðslumatið byggði á gögnum sem lánveitandi hefði aflað og/eða lántakandi látið í té. Komi þar fram að niðurstaða greiðslumats byggði meðal annars á upplýsingum um framfærslukostnað og önnur föst útgjöld, meðaltekjur heimila og greiðslubyrðir lána. Sóknaraðili telur að fullnægjandi mat á greiðslugetu lántakandans hafi einungis verið framkvæmanlegt með atbeina A til öflunar gagna. Sóknaraðili hafnar því að greiðslumat hafi farið fram eða að lántaki hafi lagt sjóðnum í té þau gögn svo unnt hefði verið að framkvæma hið meinta greiðslumat. Vísar sóknaraðili til þess að varnaraðili hafi ekki getað upplýst um forsendur greiðslumatsins eða á hvaða gögnum helst hafi verið byggt við samning, þrátt fyrir ítrekaðar fyrirspurnir lögmanns sóknaraðila. Sóknaraðili vísar til þess að engar tölulegar upplýsingar, eða neitt annað, sé að finna á skjalinu um „Niðurstaða greiðslumats“ sem staðfesti að greiðslumat hafi verið framkvæmt. Vísar sóknaraðili til þess að A hafi ekki fengið neinar upplýsingar um að framkvæma ætti greiðslumat. Í fyrirbyggjandi lánsúmsókn komi hvergi fram að til stæði að greiðslumeta aðalskuldara. Telur sóknaraðili hæpið að forveri varnaraðila hafi látið fara fram greiðslumat á lántaka þar sem lántaki hafi hvorki verið beðinn um gögn eða spurð spurninga varðandi fjárhagsstöðu sína eða skuldastöðu. Sóknaraðili byggir á því að varnaraðili hafi brotið gegn 3. gr. samkomulagsins þar sem ekki fór fram greiðslumat á aðalskuldara. Telur sóknaraðili þegar af þeirri ástæðu að fella beri sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila niður. Sóknaraðili vísar til þess að varnaraðili hafi verið meðvitaður um vanrækslu á skyldu sinni til að greiðslumeta aðalskuldara þar sem varnaraðili hafi, þegar honum varð ljóst hvert málið stefndi, sérstaklega haft samband við sóknaraðila í þeim tilgangi að tryggja nafnritun hennar á greiðslumatið. Þetta hafi varnaraðili gert þrátt fyrir að hafa verið í þeirri trú að ekkert greiðslumat hafi verið framkvæmt fyrr né síðar. Sóknaraðili byggir á því að það hafi staðið varnaraðila nær að framkvæma slíkt greiðslumat og láta skuldara útvega þau skjöl enda hefði vernd varnaraðila þá fyrst verið fyrir hendi og tilgangi samkomulagsins náð. Byggir sóknaraðili á því að ekkert af ofangreindu hafi verið gert við lántökuna. Sóknaraðili vísar til þess að varnaraðili verði að bera hallann af því að hafa ekki greiðslumetið aðalskuldara og geta ekki upplýst um „forsendur greiðslumats“ eða á hvaða gögnum helst hafi verið byggt. Sóknaraðili byggir að auki á því að þótt sú skylda hvíli ekki á fjármálafyrirtæki að geyma gögn sem liggja að baki greiðslumati til lengri tíma þá sé þeim engu að síður skylt að varðveita sönnun þess að greiðslumat hafi farið fram og á hvaða gögnum hafi helst verið byggt. Í því sambandi vísar sóknaraðili í dóm Hæstaréttar í máli nr. 376/2013. Verði ekki barið í brestina undir rekstri málsins byggir sóknaraðili á því að ósannað sé að varnaraðili hafi framkvæmt greiðslumat á útgefanda skuldabréfsins samkvæmt samkomulaginu.

Byggir sóknaraðili jafnframt á því að varnaraðili hafi brotið gegn 1. ml. 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins. Samkvæmt ákvæðinu skal tryggt að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gangi í ábyrgð enda liggi fyrir að greiðandi hafi samþykkt það. Bendir sóknaraðili á að útgáfudagur umrædds skuldabréfs hafi verið

7. janúar 2009 en nafnritun hennar á neikvætt greiðslumatið sé dagsett þann 20. janúar 2009, eða 13 dögum síðar. Vísar sóknaraðili til þess að við undirritun hennar á greiðslumatið sem sjálfskuldarábyrgðaraðili, hafi varnaraðili öðlast rétt til að ganga að öllum eignum sóknaraðila vegna skuldar A. Byggir sóknaraðili á því að verklag varnaraðila, með því að afla fyrst ábyrgðarinnar en senda sóknaraðila síðar til undirritunar skjal með forprentaðri yfirlýsingu hennar um að hún óskaði eftir að gangast í ábyrgð til tryggingar láninu, þrátt fyrir neikvæða niðurstöðu greiðslumats, hafi verið til þess fallið að fá sóknaraðila til að gangast í ábyrgðina. Sé það verklag í brýnni andstöðu við þær skuldbindingar sem fjármálafyrirtæki, þ.m.t. forveri varnaraðila, höfðu gengist undir með fyrrnefndu samkomulagi. Byggir sóknaraðili á því að þar fyrir utan liggi ekki fyrir gögn sem staðfesti að sóknaraðili hafi verið gefinn kostur á að hætta við að gangast í sjálfskuldarábyrgð vegna umrædds skuldabréfs áður en hún skrifaði undir greiðslumatið. Byggir sóknaraðili á því að þegar af þeim ástæðum beri að fella ábyrgðarskuldbindingu sóknaraðila niður. Vísar sóknaraðili til fjölmargra úrskurða úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki því til stuðnings.

Byggir sóknaraðili í þriðja lagi á því að varnaraðili hafi brotið gegn 2. ml. 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins. Vísar sóknaraðili til þess að í ákvæðinu sé að finna sérreglu sem taki til þeirra tilvika þar sem niðurstaða greiðslumats er neikvæð. Bendir sóknaraðili á að sérstaklega sé kveðið á um það í ákvæðinu að ábyrgðarmaður skuli staðfesta það skriflega, óski hann eftir því að lán verði veitt, þrátt fyrir neikvæða niðurstöðu greiðslumats. Vísar sóknaraðili til þess að á skjalinu sé reitur fyrir undirritun ábyrgðarmanna við svohljóðandi texta: „...Ef niðurstaða greiðslumats bendir til að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar en ábyrgðarmaður óskar eftir að lán verði veitt engu að síður, skal hann staðfesta það skriflega.“ Hafi sóknaraðili ekki ritað nafn sitt undir greindan texta. Því til stuðnings vísar sóknaraðili til dóms Hæstaréttar í máli nr. 169/2012 þar sem Hæstiréttur hafi túlkað ákvæði 2. ml. 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins. Með hliðsjón af framangreindu byggir sóknaraðili á því að hafa aldrei fengið fullnægjandi upplýsingar um þá auknu áhættu sína áður en hún ritaði undir skuldabréfið auk þess sem varnaraðili hafi ekki aflað hins sérstaka samþykkis.

Vísar sóknaraðili einnig til 36. gr. laga nr. 7/1936 sem kveður á um að samningi megi víkja til hliðar í heild eða að hluta eða breyta ef það yrði talið ósanngjarnt eða andstætt góðri viðskiptavenju að bera hann fyrir sig. Bendir sóknaraðili á að til ábyrgðar sóknaraðila hafi stofnast án þess að varnaraðili hafi gætt að skyldu sinna samkvæmt 3. og 4. gr. samkomulagsins. Vísar sóknaraðili til þess að varnaraðili verði að bera hallann af þeirri ákvörðun að hafa veitt lánið án þess að áður hafa viðhaft þau vinnubrögð sem samkomulagið gerir ráð fyrir. Byggir sóknaraðili á því að, með vísan til óskráðra reglna og 1. mgr. 19. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, hafi mátt gera ríkar kröfur um sérfræðipækkingu þar sem varnaraðili sé fjármálafyrirtæki sem starfi á grundvelli opinbers leyfis og hafi við samningsgerðina notið yfirburðastöðu. Sóknaraðili sé á hinn bóginn einstaklingur, komin á aldur, sem hafi enga sérstaka þekkingu eða reynslu af viðskiptum af þessu tagi auk þess sem öll skjöl hafi verið einhliða samin af varnaraðila. Bendir sóknaraðili á að lántakandinn hafi ekki haft fjárhagslega burði til að standa í skilum við fjárskuldbindingar sínar og óhætt að fullyrða að sóknaraðili hafi þurft að bera áhættu af lánveitingunni. Vísar sóknaraðili til þess að heildarmat á þeim atriðum sem greinir í 2. mgr. 36. gr. laga nr. 7/1936 standi til þess að ósanngjarnt sé fyrir varnaraðila að bera fyrir sig hina umdeildu sjálfskuldarábyrgð.

Byggir sóknaraðili loks á því, með sömu rökum og hér að ofan, að sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila sé ógildanleg á grundvelli 33. gr. laga nr. 7/1936. Vísar sóknaraðili í því sambandi til þess að það sé óheiðarlegt af varnaraðila að bera fyrir sig samninginn þegar ljóst sé að varnaraðili hafi vanrækt við samningsgerðina að fara eftir

áskilnaði samkomulagsins. Sóknaraðili vísar til þess að óheiðarlegt sé af varnaraðila að byggja einhliða rétt á þeim lánsamningi sem hefur verið grundvöllur að innheimtuadgerðum hans á hendur sóknaraðila án tillits til annarra skuldbindinga sem varnaraðili hafi sjálfur borið gagnvart sóknaraðila samkvæmt umræddu samkomulagi.

Sóknaraðili telur að dómur Hæstaréttar í málum nr. 648/2015 og 141/2012 hafi takmarkað fordæmisgildi, enda séu málsatvik ekki að öllu leyti sambærileg. Í fyrrgreindum dómum hafi meðal annars legið fyrir jákvæðar niðurstöður greiðslumats ólíkt því sem sé uppi í fyrirbyggjandi máli. Vísar sóknaraðili til þess að varnaraðili hafi auk þess ekki lagt fram bækling um sjálfskuldarábyrgð og lánsveð sem sóknaraðili hafi átt að hafa kynnt sér við lántökuna og því sé ósannað að sóknaraðili hafi fengið að kynna sér þá. Byggir sóknaraðili á því að varnaraðili verði að bera hallann af þeim sönnunarskorti auk þess sem sóknaraðili hafi ekki undirritað greiðslumatið samhliða skuldabréfinu. Sóknaraðili byggir á því að varnaraðili hafi ekki lagt fram nein gögn sem sýni fram á fjárhagsstöðu skuldans á þeim tíma er lánið var útgefið eða veitt einhverjar upplýsingar sem geti staðreynt hið ætlaða greiðslumat eða forsendur þess. Þá sé í greiðslumatinu eingöngu að finna almenn fyrirmæli um framkvæmd greiðslumats og hvergi áréttuð heimild sóknaraðila til að kynna sér þau gögn sem greiðslumatið hafi átt að byggja á. Sóknaraðili byggir á því að varnaraðili hafi ekki fært fyrir því sönnur að réttilega hafi verið staðið að greiðslumatinu og verði varnaraðili að bera hallann af þeim sönnunarskorti. Vísar sóknaraðili til þess að varnaraðili verði, óháð samnings- eða lagaskyldu um að geyma gögn, að geta sýnt fram á að slíkt mat hafi farið fram og á hvaða gögnum hafi verið byggt. Sóknaraðili vísar til fjölmargra dóma Hæstaréttar því til stuðnings. Sóknaraðili hafnar tilvísun varnaraðila til dóms Hæstaréttar í máli nr. 471/2016 og telur málsatvik á engan hátt sambærileg þeim sem hér séu til úrlausnar. Sóknaraðili telji sig þá ekki hafa gefið eftirásamþykki þrátt fyrir neikvæða niðurstöðu enda ósannað að hún hafi gert sér grein fyrir í hverju ábyrgð hennar fólst með undirritun sinni. Byggi sóknaraðili á því að engar viðvaranir hafi verið að finna í skjalinu um þá auknu áhættu sem fólst í því að gangast undir ábyrgðina.

Loks mótmæli sóknaraðili að líkur séu til þess að skuldabréfið og greiðslumatið hafi verið unnið saman eða að greiðslumat hafi legið fyrir við undirritun skuldabréfsins. Telji sóknaraðili þessa umfjöllun vanreifaða og örökstudda. Sóknaraðili telji það leiða af dómafordæmum Hæstaréttar að virða beri öll atvik máls heildstætt. Sóknaraðili mótmæli öllu sem fari í bága við málatalibúnað sinn sem röngu og ósönnuðu.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað. Varnaraðili byggir á því að greiðslumat hafi verið framkvæmt með fullnægjandi hætti. Vísar varnaraðili til þess að greiðslumat á skuldara hafi verið undirritað 13 dögum eftir undirritun lánveitingar, en tilgangur þess hafi verið að meta hvort skuldari geti staðið við greiðslur samkvæmt lánsamningi. Varnaraðili vísar til þess að sóknaraðili hafi staðfest með undirritun sinni að hafa kynnt sér efni og skilið mat á greiðslugetu skuldara og samþykkt það sem fullnægjandi. Byggir varnaraðili á því að undirritun greiðslumats, 13 dögum eftir undirritun skuldabréfs, valdi ekki ógildingu þess og beri því ekki að líta framhjá greiðslumatinu. Bendir varnaraðili á að sóknaraðili hafi ritað undir skuldabréfið sjálfst sem sjálfskuldarábyrgðaraðili ásamt því að rita undir neikvætt greiðslumat athugasemdalaust. Að auki hafi sóknaraðili staðfest með undirritun á greiðslumatið að hafa kynnt sér efni bæklinga um sjálfskuldarábyrgð og lánsveð.

Varnaraðili byggir á því að hafa ekki brotið gegn 3. gr. samkomulagsins þar sem greiðslumat liggja fyrir í málinu. Varnaraðili mótmælir þeirri fullyrðingu að hafa yfir

höfuð ekki greiðslumetið skuldara. Telur varnaraðili þá umfjöllun órökstudda, vanreifaða og ósannaða. Varnaraðili mótmælir þeim dómum sem sóknaraðili vísar til, þar sem honum sé ekki skylt að varðveita gögn sem greiðslumatið byggir á átta árum eftir undirritun þess. Því til stuðnings vísar varnaraðili til dóma Hæstaréttar í málum nr. 648/2015 og 141/2012. Varnaraðili byggir á því að ábyrgðarskuldbindingin sé í fullu gildi þar sem varnaraðili hafi greiðslumetið skuldara með fullnægjandi hætti og sóknaraðili samþykkt greiðslumatið með undirritun sinni. Varnaraðili byggir á því að það sé óumdeilt að undirritun greiðslumats hafi átt sér stað 13 dögum eftir undirritun skuldabréfsins. Hins vegar byggir varnaraðili á því að líkur séu til þess að greiðslumatið hafi þegar legið fyrir við undirritun skuldabréfs, en láðst hafi að láta sóknaraðila skrifa undir greiðslumatið á sama tíma og skuldabréfið. Telur varnaraðili ljóst að upplýsingaskylda samkvæmt samkomulaginu hafi verið uppfyllt.

Varnaraðili byggir á því að sóknaraðili hafi veitt eftirásamþykki með því að undirrita greiðslumatið þrátt fyrir neikvæða niðurstöðu þess, sbr. dómur Hæstaréttar í máli nr. 471/2016. Vísar varnaraðili til þess að undirritun sóknaraðila á greiðslumatið teljist nægileg staðfesting í samræmi við 2. ml. 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins. Því til stuðnings vísar varnaraðili í dóm Hæstaréttar í máli nr. 438/2016 þar sem Ó hafði undirritað fyrirvaralaust niðurstöður greiðslumats á lántaka, bæði sem maki lántaka og hins vegar í umboði ábyrgðarmanns sem veðsala. Taldi dómurinn að hefði raunin verið sú að þær upplýsingar sem lágu til grundvallar greiðslumatinu hafi ekki verið réttar yrði Ó að bera hallann af því. Vísar varnaraðili til þess að sóknaraðili beri því ábyrgð á skuldbindingu sinni sem hún undirritaði athugasemdalaust. Byggir varnaraðili á því að sóknaraðili beri sönnunarbyrði fyrir því að atvik máls hafi verið með öðrum hætti en málgögnin sýna fram á. Varnaraðili hafnar kröfu sóknaraðila þar sem sóknaraðila hafi ekki tekist að sýna fram á að upplýsingagjöfin hafi verið ófullnægjandi og í andstöðu við 4. gr. samkomulagsins. Varnaraðili vísar til þess að þótt nokkur aðstöðumunur sé á aðilum, sé ekkert sem bendi til annars en að sóknaraðili hafi verið fullfær um að taka ákvörðun um ábyrgðarskuldbindinguna, þrátt fyrir aldur hennar og litla reynslu í viðskiptum. Telur varnaraðili ekki næga ástæðu til ógildingar að sóknaraðili hafi lítið vit á viðskiptum. Eins byggir varnaraðili á því að það geti ekki valdið ógildingunni að skjöl hafi ekki verið undirrituð í rétttri tímaröð, þó svo að það teljist til vandaðra viðskiptahátta. Byggir varnaraðili á því að 33. gr. og 36. gr. laga. nr. 7/1936 séu undantekningarreglur sem beri að skýra þröngt með hliðsjón af meginreglunni um skuldbindingargildi samninga.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi sjálfskuldarábyrgðar sóknaraðila á skuldabréfi nr. X, útgefnu 7. janúar 2009 af A, til forvera varnaraðila, FF. Samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga er undirritað af Samtökum íslenskra sparisjóða f.h. aðildarféлага sinna og var forveri varnaraðila eitt þessara aðildarféлага. Bar forvera varnaraðila því að fullnægja þeim skyldum sem á honum hvíldu samkvæmt samkomulaginu þegar leitað var eftir ábyrgðarmönnum til tryggingar umræddu skuldabréfi, sbr. dóm Hæstaréttar í máli 169/2012.

Sóknaraðili ber fyrir sig að framkvæmd varnaraðila við stofnun sjálfskuldarábyrgðarinnar hafi ekki verið í samræmi við samkomulagið og krefst þess að sjálfskuldarábyrgð á framangreindu skuldabréfi verði vikið til hliðar af þeim sökum.

Samkvæmt 3. gr. samkomulagsins er fjármálafyrirtæki skylt að meta greiðslugetu greiðanda nema ábyrgðarmaður óski sérstaklega eftir því að svo verði ekki

gert. Fjármálafyrirtæki er þó ávallt skylt að greiðslumeta skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi nemur meira en 1.000.000 kr.

Í 4. gr. samkomulagsins er fjallað um upplýsingagjöf til ábyrgðarmanns áður en til skuldaábyrgðar er stofnað. Í 1. mgr. 4. gr. samkomulagsins er kveðið á um það að fjármálafyrirtækjum beri að gefa út upplýsingabækling um skuldaábyrgðir og veðsetningar og dreifa með skjölum sem afhent eru ábyrgðarmönnum til undirritunar og með undirritun lánsúmsóknar eða annarra gagna sem fyllt eru út í tengslum við lánið.

Í máli þessu liggur fyrir skjalið „Niðurstöður greiðslumats“ sem sóknaraðili undirritaði þann 20. janúar 2009. Á skjalinu kemur fram að niðurstaða greiðslumats bendi til þess að lántakandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar miðað við núverandi fjárhagsstöðu. Af hálfu sóknaraðila er því haldið fram að greiðslumatið hafi verið haldið annmarka og vísar í því sambandi til dóms Hæstaréttar í máli nr. 376/2013 þar sem fallist var á ógildingu veðleyfis á grundvelli þess að greiðslumatið hafi verið haldið slíkum annmarka. Í því máli var um það að ræða að skuldari var metin og talinn hafa greiðslugetu. Í þessu máli liggur hins vegar fyrir niðurstaða greiðslumats sem benti til þess að lántakandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar miðað við núverandi fjárhagsstöðu.

Skjalið „Niðurstaða greiðslumats“ var undirritað 13 dögum eftir að skuldabréf nr. X var gefið út. Í 3. mgr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga kemur fram að tryggt skuli að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina. Varnaraðili uppfyllti því ekki skyldur sínar samkvæmt 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins við útgáfu skuldabréfsins. Þrátt fyrir þennan annmarka við lánveitinguna verður ekki horft framhjá því að sóknaraðili samþykkti niðurstöðu greiðslumats 13 dögum eftir undirritun sína á skuldabréfið, sem gerir það að verkum að ábyrgðin verður ekki ógilt á grundvelli þessa atriðis eins og sér, sbr. dómur Hæstaréttar í máli nr. 471/2016.

Varðandi þá málsástæðu sóknaraðila að það hafi ekki legið fyrir sérstök undirritun sóknaraðila á því að hann takist á hendur sjálfskuldarábyrgð þar sem legið hafi fyrir að greiðslumat væri neikvætt, þá hefur verið litið svo á að nægilegt sé að ábyrgðarmaður undirriti skjalið. Skipti þá ekki máli þótt viðkomandi undirriti ekki sérstaklega reitinn: „...ef niðurstaða greiðslumats bendir til að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar ..“ Hefur það eitt og sér ekki verið talið varða ógildingu á grundvelli 36. gr. laga nr. 7/1936.

Þegar litið er til þess er hér að framan greinir og atvik málsins eru metin heildstætt verður það ekki talið ósanngjarnt af varnaraðila að byggja á ábyrgðaryfirlýsingu sóknaraðila. Í ljósi alls þess er hér að framan hefur verið rakið standa því engin efni til þess að víkja sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila til hliðar, með vísan til 36. gr. laga nr. 7/1936.

Verður kröfu sóknaraðila um ógildingu á sjálfskuldarábyrgð því hafnað.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 15. desember 2017

Auður Inga Ingvarsdóttir

Geir Arnar Marelsson
Oddur Ólason

Hrannar Már Gunnarsson
Þorvaldur Emil Jóhannesson